

ÉRTÉKEK ÉS ÉLMÉNYEK VAS MEGYÉBEN, A SÁG HEGY LÁBÁNÁL

CELLDÖMÖLK VULKÁN GYÓGYHELY

Fekvésének, természeti értékeinek és egyházi emlékeinek köszönhetően a térség turisztikai csomópontja. A kisváros több mint 750 éves múltra tekint vissza, öt szomszédos település egyesítéséből született. Pördömök egykori apátsági székhely, első okleveles említése 1252-ből származik. Bár monostora az idők során elpusztult, **a román stílusú templom maradványai** ma is láthatók. A török kor utáni Mária-tiszteletet **Koptik Odó** apát élesztette újjá. Másolatot készíttetett a máriacelli kegyzoborról, és a romokban lévő apátság mellett felépített kis kápolnában helyezte el. A sorozatosan ismétlődő csodák nyomán összegyűlt adományokból a máriacelli bazilika mintájára **új Szűz Mária-kegytemplom** épült 1746–48 között. A tizenégy oltár, szőszék, keresztelőkút, fészuletek és ezüst gyertyatartók sokaságának szépsége lenyűgözi a belépőt. A templom tárházában állandó kiállítás várja a látogatókat, bemutatván az ősi kegyhely több száz éves kincseit. Mellette található a volt benecés apátság épülete, homlokzatán Mária szobrával. A szomszédos téren Szentháromság-szobor áll, talapzatán Szent István, Remete Szent

Pál, Nepomuki Szent János és Szent Flórián alakjaival. A templom mögött található az 1755-ben épült Kálvária, aminek átadásával teljessé vált a búcsújáróhely. A 19. század elejére a település Kemenesalja központja, vasúti csomópont lett, ennek emlékét a vasútállomás területén **mozdonyszkanzen** őrzi. A város az utóbbi években dinamikus változáson ment keresztül. Megújultak a régi épületek, új arculatot nyert a főter és a művelődési ház előtti tér. Az elkészült barokk téren a szökőkúton kívül helyet kapott az alapító, **Koptik Odó apát szobra** is. Megnyitotta kapuit a **Vulkán Gyógy- és Élmenyfürdő**, megújult, játszókerttel, köparkkal bővült a **Sághegyi Múzeum**, elkészült a **Ság Vulkánösvény**, és birtokba vehették a látogatók a hegy lábánál a **Kemenes Vulkánparkot**.

JÁNOSHÁZA

A 8-as főút mellett található, nemrégiben városi rangot kapott település története szorosan kötődik egy főnemesi családdhoz.

Az **Erdődýek** tulajdonában volt egészen az államosításig a **várkastély**, ami jelenleg sajnos üresen áll, és ők építették át a város katolikus templomát. A **Szent Vendel-kápolna** az 1700-as években kitört marhavész elmúltával készült. Jánosháza történetét és néprajzát a **Ritter Múzeum** mutatja be. Sétára hív a Mária kert, a Rózsakert, az Antall park és a gesztenyesor. A **Téglaszín-horgasztó** aktív kapcsolódási lehetőséget kínál. A Batthyány utca 6-os számú ház falán emléktábla jelzi, hogy fogvatartóival itt szállt meg gróf Batthyány Lajos, az első magyar kormány miniszterelnöke, és Jánosháza népe 1849. április 28-án megpróbálta kiszabadítani.

OSTFFYASSZONYFA

A nagymúltú falut számos kastély díszíti, melyek közül kettő emelkedik ki: A XVIII. századi, felújított, klasszicista stílusú **Ostffy-kastély** a község meghatározó műemlék épülete. A település egyik éke a barokk hatást keltő XIX. századi **Einstetter-Weöres-Niczky-kúria**, ami magántulajdonban van. A tizenhat éves **Petőfi Sándor** egy egész nyarat töltött itt hajdanán, emlékére 1973-ban hoztak létre emlékszobát. Emlékét a **Ragyogó-hídon** és az egykori Salkovics-házon elhelyezett tábla is őrzi. A falu határában volt az Osztrák-Magyar Monarchia egyik legnagyobb első világháborús hadifogolytábor. A tábor lakóinak, foglyainak emléket a fogolytábor egykori temetője és a művelődési házban berendezett **állandó kiállítás** őrzi.

KEMENESKÁPOLNA

Egy aprócska, szerethető település a Ság hegy déli oldalán, aminek életében ma is meghatározó szerepe a szőlőkultúra és a fűzbor. A település szépsége, valamint a Ság és a Kemenes számos turisztikai látványosságához közeli elhelyezkedése vonzóvá teszi a falusi turizmust kedvelők körében.

CSÖNGE

Weöres Sándor felújított szülőházában a költő és felesége, Károlyi Amy életét bemutató elegáns, állandó kiállítás várja a látogatókat. Az 1784-ben épített barokk, fagerendás mennyezetű **evangélikus templom** egyik padján a következő, a hagyomány szerint Petőfi Sándor által vésett szöveg olvasható: „Spes confisa Deo nunquam confusa recedit” (Az istenbe vetett reményesség sohasem szegyenít meg.)

A falu történelmének élő hírnöke a legenda **Tessedik-akác**, ami az evangélikus templom udvarán áll. Magyarország egyik első akácfaját Tessedik Sámuel ültette a XVIII. században.

MESTERI

Bár a szőlőművelés a falu életében jelentős, a legtöbben **termalfürdője** miatt ismerik. Szent Mihály arkangyalról elnevezett Árpád-kori **római katolikus templomát** a falutól nyugatra lévő szokatlan dombra, egy **vaskori halomsírra** építették. Ékesége a széknél látható **Fekete Madonna-ikon**, főoltára és faragott Mária-szobra népies barokk alkotások. A templom oldalánál XIX. század eleji, fából készült harangláb áll.

EGYHÁZASHETYE

Kemenesalja híres szülőtte, **Berzsenyi Dániel egykori szülőháza** ma Vas megye legrégebbi és legismertebb irodalmi emlékhelye és múzeuma.

A település idősebb **Szent Jakab** apostolról elnevezett római katolikus **plébániatemplomát** a középkorban építették. A templombelső érdekessége, hogy Berzsenyitől származó idézetet olvashatunk a keleti főfalán. A klasszicizáló **Felsőbüki Nagy-kastély** uradalmi birtokközpont volt, ma önkormányzati tulajdonban van.

A kastélypark szélén áll a barokk **Szentháromság-szobor**. A Berzsenyiről elnevezett parkban található Antal Károly szobrászművész **Berzsenyi-mellszobra**.

NEMESKOCS

Kemenesalja keleti szegélyén található az alig háromszáz lakosú község. A falu régi házai előkertek nélkül épültek, közöttük magas kőkerítések, gyakran udvari kamrák voltak. A főutca ma is hangulatos, őrzi ezt a településképet.

Az **evangélikus templomot** Mindenszentek tiszteletére 1792-ben építették.

BORGÁTA

A Kis-Somlyó hegy lábánál fekvő csendes kis falu, melynek lélekszáma tavasztól őszig **fürdőjének** köszönhetően jelentősen megnő. Az árnyas fák alatt, virágos parkban megbújó strand kiváló lehetőséget kínál a pihenésre, kikapcsolódásra. A túrázni vágyókat a vulkánikus hegy lankái, **borospincéi** várják. A IV. Béla tányérja néven ismert **Királykő sziklánál** tatárok elől menekülő királyunk is megpihent. Az akkoriban még vízzel telt tálszerű sziklaképződményt a II. világháborúban egy

gránát robbantotta szét, ezért vízzel már nem olthatja szomját a látogató, de kiváló minőségű fehér- és vörösborral várják a pincegazdák. Rendezvények: Pünkösdi Királyságok, LESZ Fesztivál szeptemberben, falunap augusztus 20-án.

MERSEVÁT

A közel 620 fős Vas megyei település rendezett, virágos portái arról árulkodnak, hogy itt szorgalmas, rendszerető emberek laknak. Az **evangélikus és a katolikus templom** a településen áthaladó út két oldalán, szinte egymással szemben helyezkedik el. A falu központjában, tölgyekkel, fenyőkkel körbevett parkban található az **I. és II. világháború áldozatainak emlékműve**. A település határától kissé távolabb, a mezők csendjében pihen **Vidas József nemzetőr ezredes**, aki Mersén született 1805-ben.

BÖGÖTE

A falu körül dél felől a Zalai-dombság, északról a Kemenes-vidék, a Ság hegy és a Kis-Somlyó vulkáni tömbje, nyugatról a Vasi-Hegyhát hegyei emelkednek. Karnyújtásnyira táru elénk a Somló borvidék és a Bakonyi hegylanc. Lélekemelő pillanat körbetekinteni e tájon az **István-hegyi kilátóból**. Az eklektikus stílusú **Horváth-kastély** építése a XIX. század végén, 1875-ben fejeződött be.

SZELESTE

A község jelképe a gróf Festetich Andor alapította, egész évben látogatható **arborétum**. Az országosan védett kategóriájú parkban több mint 500féle növénykülönlegesség található. A 13 hektáros arborétum ölelésében áll a 150 éves **Festetich-kastély**. Építése 1855-ben kezdődött, a munkát végül gróf Festetich Andor fejezte be. Jelenleg szállodaként üzemel.

